

SOMIAR NO COSTA RES

Mentre esperem la desitjada aparició d'un diari en català, es produeixen alguns intents d'aproximació a la normalitat que són molt encoratjadors. Un important rotatiu publica cada dia una pàgina sencera en el nostre idioma i un periòdic quotidià de la tarda ha iniciat una plana setmanal, dedicada especialment a la literatura. De fa temps, un veterà periodista que té a càrrec seu una secció fixa en un matutí tradicional, ha aconseguit que, de tant en tant, el seu text surti en català.

Tot això està molt bé i només mereix elogis, acompanyats dels estímuls necessaris i l'honor de constituir-se en un exemple que les altres publicacions haurien de seguir. Es una manera eficaç d'enfilar l'agulla, de **fer dits** i de posar-nos a punt per a l'empresa principal d'un diari totalment en català. L'experiència ens proporciona elements de judici que haurem de tenir en compte, posa al descobert algunes pedres amb les quals ensopeguem i que caldrà treure del camí: cal que la correcció del llenguatge sigui feta amb més rigor. No oblidem que en aquest cas concret, parlar de pedres s'associa immediatament a la netedat de culpes i no estaria bé que jo m'atrevis a tirar el primer còdol des d'aquí. Però la causa és alta i convé defensar-la per damunt de les pudícies personals, acceptant totes les crítiques encaminades a aconseguir una millora.

Com és lògic, la pàgina diària és la més afectada. Fa uns quants anys, parlàvem amb en Josep Ros i Artigues d'un possible futur diari editat en la nostra llengua i d'alguns dels problemes que ens plantejaria; en aquell temps, es tractava d'una possibilitat molt remota, gairebé era una pura especulació verbal. Tanmateix, en Ros i Artigues (que és un dels millors correctors de català que he conegut) ja es referia a un perill concret: la necessitat d'adaptar sobre la marxa mots nous servits per una actualitat en constant evolució. Hauríem de renunciar al fàcil recurs de les cometes i de la lletra cursiva i avesar-nos a agafar el toro per les banyes. El poder divulgador dels diaris aboca al risc de decisions preses a corre-cuita, sobre la taula d'una redacció o sobre la platina d'una impremta, i que una massa de lectors les reculli i ens quedin encastades, com un pegat més, a l'idioma.

I això, precisament, ens està passant ara amb la famosa obertura política, famosa més que res per les ganes que hi ha de poder-la aplaudir sense els íntims rosecs que ens punxen. A la pàgina diària en català, el somiat fenomen s'ha convertit en **apertura**, i això ho hem llegit un dia darrera l'altre, sense cap avís de puntuació o de caràcter de lletra que ens ajudi a parlar el cop. Tal com ja ens podíem pensar, en algunes converses de preocupats ciutadans el mot **apertura** campa en un insidiós intent d'instal·lar-se d'una manera definitiva entre nosaltres. Podem suposar què passa —i, sobretot, què passarà— quan ens enfrontem amb dificultats filològiques de més volum.

El futur diari en català (fa goig de parlar-ne com si ja fos de la família) toparà amb molts esculls d'aquesta mena. Es clar que preocupar-se ara d'aquests detalls, quan queden tants obstacles per vèncer, gairebé pot semblar una frivolitat. No obstant això, com que ja hem començat l'assaig general de les pàgines en català, no trobo prematur que ens preocupem de buscar solucions als entrebancs ocasionats per les urgències.

Quan es presenti el cas —tant de bo que fos ben aviat!— seria summament útil de poder comptar amb uns quants números de telèfon i que, al capdavant de les línies, unes veus raonablement autoritzades ens poguessin assessorar. En arribar a punts com ara aquest, sempre ens trobem amb uns neulers que són carregats a l'«Omnium Cultural» i a l'«Institut d'Estudis Catalans». No és just, no ho poden arreglar tot —ja fan prou!, però no sabem pas a qui més recórrer.